

ע"פ 1810/22 - מדינת ישראל נגד פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1810/22

לפני:

כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן

כבוד השופט נ' סולברג

כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערערת:

מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבה:

פלונית

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת מ' בן ארי)
בת"פ 17651-07-20 מיום 30.1.2022

תאריך הישיבה:

ב' באייר התשפ"ב

(3.5.2022)

בשם המערערת:

עו"ד עילית מידן; עו"ד אורן סוקר

בשם המשיבה:

עו"ד אורי קינן; עו"ד אקתרונה קוצ'רנקו

המשנה לנשיאה ע' פוגלמן:

המשיבה הורשעה על פי הודאתה במסגרת הסדר טיעון בעבירות של סרסרות למעשה זנות; החזקת מקום לשם זנות; פרסום שירותי זנות; השמטת הכנסה מתוך דו"ח שיש לכללה בדו"ח במזיד ובכוונה להתחמק ממס; שימוש במרמה, ערמה או תחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק ממס; הלבנת הון אסורה; ופעולה ברכוש אסור. בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת מ' בן ארי) גזר על המשיבה 24 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרה); מאסרים על תנאי כמפורט בגזר הדין; וקנס בסך 200,000 ש"ח ולחלופין 4 חודשי מאסר נוספים תמורתו. בנוסף, הורה בית המשפט על חילוט סכום של 1.4 מיליון ש"ח מכספי המשיבה לקרן החילוט. לפנינו ערעור המדינה על קולת העונש.

תמצית העובדות וההליכים

1. כתב האישום המתוקן מיום 11.5.2021, מייחס למשיבה מעורבות בשלושה אישומים. על פי האישומים הראשון והשני (שני אישומים אלה יכוננו להלן ביחד: האישומים הראשונים), בין חודש אוקטובר 2010 לבין יום 19.3.2018 (להלן: תקופת הפעילות) הפעילה וניהלה המשיבה באמצעות אחרים בית בושת שבו סופקו שירותי מין בתשלום בבניין בתל אביב-יפו (להלן: בית הבושת או העסק). לצורך הסתרת פעילות בית הבושת וההכנסות שמופקות ממנו, שילמה המשיבה אלפי ש"ח באופן חודשי לאישה בשם ס.מ. (להלן: האחרת) עבור ניהול בית הבושת וניקיונו; עבור הצגתה של האחרת כבעלת העסק בפני, בין היתר, רשויות המס, בנקים והמשטרה; ועבור ניהול שוטף של בית הבושת לרבות התקשרות מול ספקים. בנוסף, בהנחיית המשיבה, עובר לתקופת הפעילות, נרשמה האחרת כעוסק מורשה ברשות המסים, וזאת לצורך הסוואת פעילות העסק ומטרתו; ובחודש יולי 2010, הנחתה המשיבה את האחרת לחתום על חוזה שכירות עבור הפעלת בית הבושת תמורת תשלום חודשי של 7,000 ש"ח, אשר שולם מכספי האתנן. לאחר החתימה על חוזה השכירות, במשך תקופה של חודשיים ערכה המשיבה שיפוץ בנכס על מנת להתאימו לצרכי בית הבושת כך שיכלול 5 חדרי טיפול ובהם מיטות עיסוי ומקלחות נפרדות, וחדר נוסף שיכלול מיטת עיסוי וג'קוזי. עוד צוין באישומים הראשונים כי במהלך תקופת הפעילות ולכל היותר עד לסוף שנת 2014, סייע למשיבה אדם נוסף (להלן: האחר).

בנוגע לאופן הפעלת העסק, כעולה מן האישומים הראשונים, המשיבה קבעה שבית הבושת יפעל 7 ימים בשבוע, במתכונת של כשתי משמרות יומיות ובסך הכול 13 משמרות שבועיות; בכל משמרת 5-7 נשים סיפקו שירותי מין בתמורה לתשלום ל-8 עד 10 "לקוחות" לכל אישה. המשיבה קבעה את תעריפי פעילות בית הבושת, כשמחצית התשלום שולם לאישה שסיפקה את שירותי המין ומחציתו הועברה למשיבה בתום המשמרת. בנוסף לקביעת אופן פעילות העסק, המשיבה פרסמה בהיקף נרחב את בית הבושת ושירותי המין שמוצעים בו במסגרת מקומונים, אתרי אינטרנט או באמצעות חלוקת כרטיסי ביקור על ידה או על ידי האחרת, והעסיקה איש תחזוקה לצורך תיקון ליקויים בבית הבושת. עוד במסגרת פעילות בית הבושת העסיקה המשיבה 4 נשים נוספות כפקידות (להלן: הפקידות) אשר סייעו בניהול העסק לצד האחרת והאחר.

יוער כי הפקידות הואשמו אף הן במסגרת כתב האישום המתוקן, וביום 10.5.2021 הורשעו על פי הודאתן במסגרת הסדר טיעון בעבירות של סיוע לסרסרות למעשה זנות והחזקת מקום לשם זנות; טרם ניתן גזר דין בעניינן.

2. עוד בהתאם לאישום השני, במהלך תקופת הפעילות הפיקה המשיבה מן העסק הכנסות בסכום של כ-22 מיליון ש"ח, שעליהן לא דיווחה כדין לרשות המסים. זאת, בסיועה של האחרת לאורך תקופת הפעילות, ובסיועו של האחר בתקופה הרלוונטית. בנוסף, בכל אחת משנות המס בתקופת הפעילות, המשיבה לא הודיעה לפקיד השומה על פתיחת העסק כמצוות סעיף 134 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); לא ניהלה ספרים, פנקסי חשבונות ורשומות כדין על הכנסותיה שנובעות מן העסק או שנובעות מעיסוקה כמנהלת, ולא הפיקה חשבוניות או קבלות בגין פעילות העסק; שילמה במזומן את הוצאות העסק בגין פרסום, שכירות הנכס והחלפת המגבות בבית הבושת, באמצעות האחרת או אחרים נוספים; שילמה לאחרת כמתואר לעיל, במטרה להסוות את בעלותה בעסק; והעלימה את הכנסותיה מן העסק.

3. על פי האישום השלישי, סכום הכסף שאותו הפיקה המשיבה מהכנסות הנכס כמתואר באישום השני, הינו "רכוש אסור" שעלה מעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון), ואשר מקורו בעבירות שמתוארות באישום הראשון. עוד צוין במסגרת האישום השלישי, כי המשיבה נקטה בפעולות שיטתיות ועקביות על מנת להסתיר ולהסוות את מקור ההכנסות מן העסק, בנוסף למתואר בכתב האישום השני: המשיבה הנחתה את האחרת לפתוח חשבון בנק עסקי על שמה של האחרת לצורך ניהול הכנסות בית הבושת, כאשר בפועל ביצעה המשיבה פעולות בחשבון זה (סך מחזור הכספים בחשבון בנק זה במהלך שנות הפעילות עמד על 9,673,883.88 ש"ח). עוד כעולה מאישום זה, בין היתר, בחודש אוקטובר 2012 המשיבה הטמיעה סכום של כמיליון ש"ח במסגרת רכישת דירה, אשר נרשמה על שם בת זוגה, תוך ערבוב הסכום המתואר עם מקורות כספיים חוקיים שניטלו כהלוואה, ואף החזירה את ההלוואה לרכישת הדירה באמצעות כסף מזומן מהכנסות העסק.

4. נוכח מעשים אלה יוחסו למשיבה בכתב האישום המתוקן, כאמור, עבירת סרסרות למעשה זנות, לפי סעיף 199(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); החזקת מקום לשם זנות, לפי סעיף 204 לחוק העונשין; פרסום שירותי זנות, לפי סעיף 205 לחוק זה (העבירות לפי חוק העונשין יכונן להלן: עבירות הזנות); ריבוי עבירות של השמטת הכנסה מתוך דו"ח שיש לכללה בדו"ח במזיד ובכוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה; ושל שימוש במרמה, ערמה או תחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; ועבירות הלבנת הון אסורה, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון (העבירות לפי פקודת מס הכנסה ולפי חוק איסור הלבנת הון יכונן להלן: העבירות הכלכליות).

5. כאמור, המשיבה הודתה במעשים במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעניין העונש, אך הוסכם כי רכיב החילוט יעמוד על סך 1,400,000 ש"ח. ביום 12.5.2021 הרשיע בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' סגן הנשיא ב' שגיא) את המשיבה על פי הודאתה בעבירות המתוארות. בהסכמת הצדדים, הורה בית המשפט על עריכת תסקיר שירות מבחן בעניינה של המשיבה.

6. ביום 2.1.2022 הגיש שירות המבחן למבוגרים (להלן: שירות המבחן) את התסקיר, שבגדרו המליץ על הטלת מאסר בעבודות שירות ברף הגבוה ככל שתימצא המשיבה מתאימה לביצוע, מאסר על תנאי וצו שירות מבחן לתקופה של 18 חודשים; זאת, בין היתר, על בסיס התרשמות שירות המבחן מנכונותה של המשיבה להמשיך בהליך הטיפול ובהליך השיקום, וכן התהליך השיקומי המשמעותי שעברה אשר מפחית את הסיכון שנשקף ממנה. עוד צוין בתסקיר כי עונש מאסר בפועל יקטע את הליך השיקום של המשיבה. בהמשך לכך, ביום 6.1.2022 התקיים דיון במעמד הצדדים, שבמסגרתו הובאו ראיות מטעם המשיבה לעניין העונש. המערערת עתרה לקבוע מתחם ענישה בן 4-6 שנות מאסר בפועל בגין עבירות הזנות, מתחם דומה בגין העבירות הכלכליות וקנס כספי בסך 10-20 אחוזים מגובה הסכום לגביו ביצעה המשיבה את העבירות.

7. ביום 30.1.2022 גזר בית המשפט המחוזי את דינה של המשיבה כמפורט ברישה לפסק הדין. בהסכמת הצדדים קבע בית המשפט שני מתחמי ענישה נפרדים בהתאם לסוג העבירות (מתחם ענישה אחד עבור עבירות הזנות ומתחם ענישה שני עבור העבירות הכלכליות); וכי על המשיבה ייגזר עונש כולל בשים לב להרשעתה ברצף מעשים אשר קשורים זה בזה.

בנוגע לעבירות הזנות, בית המשפט עמד על הערכים המוגנים שנפגעו ממעשיה של המשיבה, ובהם פגיעה בכבודן ובנפשן של נשים שנמצאות במעגל הזנות וניצולן לעשיית רווחים. בנוסף, עמד בית המשפט על הנסיבות שקשורות בביצוע העבירות, בין היתר, תקופת הפעילות הממושכת של בית הבושת (כ-8 שנים), וחלקה המשמעותי של המשיבה בניהול העסק ובביצוע העבירות. לצד זאת הדגיש בית המשפט, כי בעת ביצוע עבירות הזנות המשיבה לא נקטה במדיניות כוחנית או בריונית כלפי הנשים שעבדו בבית הבושת. בית המשפט עמד על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות זנות וקבע כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירות אלה יעמוד על בין 24 ל-40 חודשי מאסר בפועל.

בנוגע לעבירות הכלכליות, בית המשפט עמד על הערכים המוגנים בבסיס עבירות אלה ובהם, שמירה על הקופה הציבורית ועל השוויון בנשיאת נטל תשלומי המסים, והגנה על המערכת הפיננסית מפני החדרת כספים שמקורם בפעילות פיננסית עבריינית, תוך שהדגיש את חומרתן הרבה של עבירות מסוג זה. בנוסף, עמד בית המשפט על נסיבות ביצוע העבירות הכלכליות ובהן, בין היתר, היקף ההכנסות שהפיקה המשיבה מן העסק (כ-22 מיליון ש"ח), הפעולות שנקטה המשיבה ומשך הזמן בו ביצעה אותן, ואופן הביצוע המתוכנן והשיטתי של העבירות הכלכליות. בית המשפט ציין כי מדיניות הענישה בעבירות הכלכליות מתאפיינת במנעד רחב בהתאם לנסיבות המקרה ובהן, היקף העבירות ומשך הזמן שבו בוצעו, מידת תכנון ותחכום העבירות, ומידת הנזק שנגרם לקופת המדינה. עוד הדגיש בית המשפט את מגמת ההחמרה בענישה בעבירות מסוג זה. נוכח האמור, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירות הכלכליות יעמוד על בין 24 ל-50 חודשי מאסר בפועל, וקנס כספי בסכום שבין 200,000 לבין מיליון ש"ח.

8. בגזר הדין עמד בית המשפט על נסיבות המקרה שלא קשורות בביצוע העבירות ובהן, היותה של המשיבה אם לארבעה קטינים; מורכבות חייה האישיים והמשפחתיים כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומחוות הדעת שהוכנה על ידי

המטפלת של המשיבה במרכז טיפול ושיקום עצורים; עברה הפלילי של המשיבה שכולל שתי הרשעות בעבירות של סרסרות למעשי זנות, החזקת מקום לשם זנות, שיבוש מהלכי משפט והחזקת סם לצריכה עצמית (צוין כי ההרשעות התיישנו אך מופיעות במרשם הפלילי); ונטילת אחריות מצד המשיבה על מעשיה, אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בהודייתה בעבירות במסגרת הסדר טיעון, והתרשמות בית המשפט כי המשיבה מצרה על האופן בו התנהלה ומפנימה את הפסול במעשיה. בנוסף, בית המשפט ציין כי בשים לב לגילם הצעיר של ילדי המשיבה, ולתפקידה המרכזי בטיפול בהם ובאמה אשר סובלת מבעיות רפואיות שונות, הטלת עונש מאסר בפועל לתקופה ממושכת עלול להוביל לפגיעה בילדיה ובאמה. לבסוף ציין בית המשפט כי בקביעת העונש יש לייחס משקל לכך שלא נטען כי המשיבה פעלה להסרת המחדל האזרחי.

9. בית המשפט קבע כי יש מקום לסטות לקולה ממתחמי הענישה שנקבעו משיקולי שיקום; זאת, בשל קביעתו כי המשיבה נמצאת בעיצומו של הליך שיקומי משמעותי במרכז הטיפול, שבמסגרתו הצליחה ליצור יחסי אמון עם המטפלים ולהבין את דפוסי ההתנהגות שהובילו לביצוע העבירות; שיתוף הפעולה מצד המשיבה עם שירות המבחן והבעת רצונה להמשיך ולהסתייע בשירות; הימצאות המשיבה מזה תקופה משמעותית בטיפול פסיכיאטרי בשל מצבה הנפשי; התמדתה בעבודה נורמטיבית ושינוי מקום מגוריה; וסביבתה התומכת, אשר לטעמם של גורמי הטיפול, מסייעת בהליך השיקום. עוד קבע בית המשפט, כי הבעת החרטה מצד המשיבה, ורצונה לקיים אורח חיים נורמטיבי, מעידים על כך שאין מדובר בפוטנציאל שיקומי בלבד, וכי תהליך השיקום מורגש כבר כעת. נוכח כל האמור גזר בית המשפט את דינה של המשיבה כמפורט ברישה לפסק הדין.

הטענות בערעור

10. המערערת טוענת, בעיקרם של דברים, שהסטייה המשמעותית ממתחמי הענישה שנקבעו משיקולי שיקום אינה הולמת את חומרת העבירות שבוצעו, וכי המקרה דנן אינו נופל בגדר המקרים החריגים שמצדיקים סטייה לקולה מטעמי שיקום. לעמדת המערערת, נוכח נסיבות ביצוע העבירות, כמו גם עברה הפלילי של המשיבה, קיים ספק בהתאמתו של המקרה דנן לחריגה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום. המערערת מוסיפה וטוענת, בין היתר, כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שזקף לזכותה של המשיבה את נסיבות ביצוע עבירות הזנות ובהן היעדר סממני כפייה או התנהלות כוחנית כלפי הנשים שעבדו בבית הבושת; בכך שלא ייחס משקל לעברה הפלילי של המשיבה ולטיב העבירות שביצעה בעברה, אשר דומות לעבירות הזנות נושא כתב האישום המתוקן, ואשר מעידות על הצורך בהרתעת המשיבה מפני ביצוע עבירות מסוג זה פעם נוספת; ובכך שלא נתן משקל מספק להיקף ולנסיבות ביצוע העבירות.

11. בדיון שהתקיים לפנינו התנגדה המשיבה להחמרה בענישה וסמכה ידיה על גזר הדין של בית המשפט המחוזי, אשר נתמך בתסקיר שירות המבחן שניתן בעניינה. המשיבה הדגישה את נסיבות חייה האישיות המורכבות ובהן הטיפול בארבעת ילדיה הקטינים, והקשיים הכלכליים שעמם היא מתמודדת. עוד טענה המשיבה כי היא נמצאת בעיצומו של הליך שיקומי והדגישה כי בכוונתה להמשיך בו. לבסוף טענה המשיבה כי אף אם מדובר בגזר דין מקל, אין מדובר במקרה שמצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

לשלמות התמונה יצוין כי ביום 1.5.2022 הגיש שירות המבחן תסקיר משלים בעניינה של המשיבה שבמסגרתו צוין, בין היתר, כי מיום תחילת ריצוי עונש המאסר בפועל, השתלבה המשיבה בקבוצה טיפולית המיועדת לעובדות חוק בתחום המרמה והחלה לעבוד במטבח הסגל, וכי נכון לכתובת התסקיר המשלים לא נרשמו למשיבה עבירות משמעת או התנהלות חריגה. עוד נכתב בתסקיר המשלים כי המשיבה נמצאת במעקב פסיכיאטרי על פי הצורך, וכי לא עלה נתון חריג ביחס למצבה.

דיון והכרעה

12. לאחר ששקלנו את נימוקי הערעור והאזנו לטיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפנינו, הגענו לכלל מסקנה כי יש לקבל את ערעור המדינה. כידוע, ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בחומרת העונש שהטילה הערכאה הדיונית, אך המקרה דנן בא בקהלם של המקרים החריגים שבהם מוצדקת התערבות כאמור (ע"פ 309/22 מדינת ישראל נ' ביאדסה, פסקה 5 (10.5.2022); ע"פ 1187/22 מדינת ישראל נ' זיאדא, פסקה 6 (6.3.2022); ע"פ 2749/21 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (27.2.2022)).

13. במסגרת גזר הדין הדגיש בית המשפט המחוזי את חומרת העבירות ואת נסיבות ביצוען וקבע מתחם של 24 עד 40 חודשי מאסר בגין עבירות הזנות ומתחם של 24 עד 50 חודשי מאסר בגין העבירות הכלכליות (לצד קנס כפי שכבר תואר לעיל). בהמשך לכך, קבע בית המשפט "[...] שאלמלא שיקולי השיקום, נכון היה לגזור על הנאשמת כ-48 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. כאמור, מצאתי לסטות ממתחמי העונש ההולם מטעמי שיקום, זאת בדרך של הפחתה מתקופת המאסר הכוללת" (בעמ' 27 לגזר הדין). אכן, מקובל עלינו כי בנסיבות המקרה דנן ניתן היה לחרוג ממתחם העונש ההולם בגין שיקולי שיקום. עם זאת, אף בשים לב להליכי השיקום של המשיבה, אנו סבורים כי האיזון שערך בית המשפט כשגזר את עונשה של המשיבה מקל עמה באופן חריג ביחס לנסיבות ביצוע העבירה.

14. בית משפט זה עמד לא אחת על השימוש הזהיר שראוי שיעשה בסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, שעניינו חריגה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום (ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (27.4.2022); ע"פ 1229/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (1.7.2019); ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (18.4.2018)). ואכן, כפי שפירט בית המשפט המחוזי באריכות, נדמה שהמשיבה מצויה בהליך שיקומי משמעותי וממושך שכולל מסגרות שונות. כעולה מהחומרים שהובאו לפנינו, הליך השיקום נותן את אותותיו בכל תחומי חייה והוביל להפחתה בסיכון בעניינה. זאת ועוד, המשיבה מביעה חרטה ומדבריה משתקפים הבנת הפסול שבמעשיה ורצונה העז לקיים אורח חיים נורמטיבי. לאמור יש להוסיף כי גורמי הטיפול הביעו עמדה שלפיה עונש המאסר בפועל שהוטל על המשיבה עשוי לפגום בהליך השיקום שלה ובמשפחתה, וזאת בשים לב לנסיבותיה האישיות שפורטו לעיל. ואולם, חרף שיקולים כבדי משקל אלה, העונש שהוטל על המשיבה לא מעניק משקל מספק לחומרת העבירות שבהן הורשעה המשיבה. כאמור, במסגרת תקופת הפעילות (פרק זמן של כ-8 שנים) המשיבה ניהלה והפעילה בית בושת, שבו הועסקו נשים רבות ואשר פעל 7 ימים בשבוע, והפיקה ממנו הכנסות על סך כ-22 מיליון ש"ח. במקביל, פעלה המשיבה בצורה מתמשכת ומתוחכמת, במטרה להסוות את התנהלותה העבריינית ולהשיא את רווחיה מן העסק הלא חוקי.

15. עבירות הזנות שבהן הורשעה המשיבה בוצעו במשך פרק זמן ארוך, כאשר המשיבה היא שהפעילה וניהלה את בית הבושת לאורך תקופת הפעילות. המשיבה קבעה כי בית הבושת יפעל 7 ימים בשבוע, בשתי משמרות מדי יום וכי בכל משמרת יספקו מספר נשים שירותי מין לעשרות "לקוחות". המשיבה עסקה גם בפרסום והפצת פעילות בית הבושת, וכן בגביית האתנן מן הנשים שסיפקו שירותי מין באמצעות האחרת ובאמצעות הפקידות, כל זאת למטרת בצע כסף. עסקינן בעבירות חמורות וממושכות, אשר פוגעות עמוקות בכבודן של הנשים שעבדו בבית הבושת שניהלה המשיבה. כפי שציננה השופטת (כתוארה אז) א' חיות בפרשה אחרת:

"הדין הפלילי [כולל - ע' פ'] שורה של עבירות הקשורות בעיסוק בזנות כגון סרסרות, שידול לזנות וסחר בבני אדם למטרת זנות, אשר נועדו ללכוד ב'רשת' הדין הפלילי את אותם הגורמים הפועלים ליצירת תשתית לעיסוק בזנות ולהרחבת מימדיה של תופעת הזנות ושגשוגה עד כדי 'תעשייה' של ממש. זאת מתוך הכרה בכך שאותם גורמים הינם הכוח המניע של 'תעשייה' זו ועל פי רוב אף מפיקים מפעילותם רווחים על חשבון העוסקים בזנות" (ע"פ 5863/10 גוטייר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (11.7.2011)).

העבירות שנקבעו לצורך מיגור תופעת הזנות, ובהן גם העבירות שבהן הורשעה המשיבה, נועדו להגן על נשים וגברים בזנות, שפעמים רבות משתייכים לקבוצות המוחלשות ביותר בחברה (שם, פסקה 13) ונאלצים להתמודד עם מאפייניה הפוגעניים ועם השלכותיה הקשות של תופעה זו (הצוות הבין משרדי לבחינת הכלים לצמצום צריכת זנות דו"ח הצוות 60-61 (2017)). על הצורך בצמצום תופעה זו ניתן ללמוד גם מחקיקתו של חוק איסור צריכת זנות (הוראת שעה ותיקון חקיקה), התשע"ט-2019 (להלן: חוק איסור צריכת זנות), שקובע, כהוראת שעה, איסור על צריכת מעשי זנות (ראו, בין היתר, גם את סעיף 1 לחוק זה). המעשים שבהם הורשעה המשיבה מגלמים פגיעה משמעותית בערכים המוגנים, וזאת אף אם לא מתקיימים במקרה דנן חלק ממאפייני החומרה בפרשות מעין אלו (כך, לא מיוחסת למשיבה אלימות כלפי הנשים שעבדו בבית הבושת ולא מיוחסות לה עבירות נלוות דוגמת הבאת אדם לידי זנות).

16. זאת ועוד, המשיבה הורשעה גם בעבירות כלכליות שטומנות בחובן פגיעה בקופה הציבורית ובעקרון השוויון בנשיאה בנטל המס (ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל, פסקה 111 (11.9.2014)). בעבירות מעין אלו ניתן להצביע, מטבע הדברים, על מנעד רחב של עונשים שנגזרים ממאפייניו של המקרה הספציפי (ע"פ 1109/21 קבועה נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (23.12.2021); ע"פ 3725/19 מדינת ישראל נ' זידאן, פסקה 34 (27.1.2020); רע"פ 3446/18 חרחש נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (19.6.2018); ע"פ 8345/15 אוחנה נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (19.9.2017) (להלן: עניין אוחנה)). במקרה דנן העבירות הכלכליות נעשו בסכומי כסף גבוהים (כ-22 מיליון ש"ח), ואופן ביצוען מעיד על תכנון מוקדם ותחכום אשר בא לידי ביטוי, בין היתר, בפתיחת חשבון בנק ופתיחת עוסק מורשה על שם האחרת, וברכישת דירה ורישומה על שם בת זוגה באמצעות חלק מהכנסות בית הבושת. סוג העבירות הכלכליות שביצעה המשיבה, כמו גם נסיבות ביצוען, מצדיקות ענישה מחמירה (עניין אוחנה, פסקה 32). לאמור יש להוסיף כי המדינה ציננה שלחובת המשיבה עבר פלילי, שכולל הרשעות בעבירות דומות לעבירות בהן הורשעה במסגרת ההליך דנן (עבירות אלו התיישנו אך טרם נמחקו מהמרשם הפלילי) וכי אף במסגרת ההליך הקודם הסכימה המדינה להתחשבות בנסיבות חייה ובהליך השיקומי שבו

הייתה מצויה אז; וחרף האמור ביצעה המשיבה את העבירות שבהן הורשעה כעת.

17. נוכח כל האמור לעיל, ערעור המדינה על קולת העונש מתקבל. בשים לב לכלל שלפיו אין ערכאת הערעור נוהגת למצות את חומרת הדין, אנו מעמידים את עונש המאסר בפועל בגין העבירות נושא כתב האישום המתוקן בענייננו על 36 חודשים, בניכוי ימי מעצרה של המשיבה. יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם.

לפני סיום מצאנו להעיר כי תקוותנו היא שהמשיבה תמשיך - גם בתקופת מאסרה - בהליך השיקום שאותו החלה. המשיבה, כמו גם האינטרס הציבורי, יצאו נשכרים מהמשך הליך זה.

המשנה לנשיאה

השופטת ד' ברק-ארז:

1. הערעור שהגישה המדינה על קולת העונש במקרה זה מעורר דילמה קשה במיוחד. בית המשפט המחוזי, ובהמשך לכך גם חברי המשנה לנשיאה ע' פוגלמן, "מיסגר" את הדילמה כעימות בין שיקולי שיקום לבין שיקולים הנוגעים למדיניות הענישה הראויה, ובהקשר זה הזכיר את הגישה של "שימוש זהיר" בחריגה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום.

2. אקדים ואומר כי אני מסכימה עם חברי המשנה לנשיאה כי יש מקום לקבל את הערעור ולהחמיר, ולו במידת מה, בעונשה של המערערת. אולם, כשלעצמי, הטעם למסקנה שאליה הגעתי אינו מידת הזהירות שיש לנקוט בה בחריגה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום. זהירות זו חייבת להיות מלווה תמיד בנכונות לתת משקל נכבד לשיקולי שיקום במקרים המתאימים. מבחינתי, העיקר במקרה זה הוא נקודת המוצא העונשית, שהייתה נמוכה מכפי הראוי. במלים אחרות, העובדה שהרף התחתון של מתחם הענישה של העבירות הקשורות בהפעלת בית בושתי היה נמוך יתר על המידה בהתחשב במדיניות הענישה הראויה, השפיעה על גזירת עונשה של המבקשת בתוך המתחם. הקושי הוא אם כן לא בהתחשבות בשיקולי השיקום, אלא בהתווייתה של מדיניות הענישה, לנוכח החומרה המופלגת שיש לייחס לעבירות של סרסרות לזנות.

3. לצד המחלוקת הקיימת לעתים ביחס למדיניות הראויה ביחס לחקיקה הנסבה על תופעת הזנות (ראו: הילה שמיר "גישות פמיניסטיות לרגולציה של הזנות: מבט אוהד על הפער שבין המשפט עלי ספר לבין המשפט בפעולה" מסדירים רגולציה: משפט ומדיניות 121 (ישי בלנק ואחרים עורכים, 2016)), קיימת תמימות דעים נרחבת יחסית באשר לחומרה הרבה שיש לייחס לעבירות של סרסרות לזנות וחיים על רווחיהם של אנשים ונשים החיים בזנות. גישה זו יש ליישם גם כאן. אמנם, כאשר המערערת לבדה עומדת לפנינו, אי אפשר שלא לחוש את מצוקתה ומצוקת משפחתה. אינני מקלה בכך ראש. אולם, אי אפשר שלא להישיר מבט לכך שהמערערת ניהלה "עסק" שבו הפיקה הכנסות מפליגות על גבן של נשים שעסקו בזנות במשך שעות ארוכות במשך כל יום. כאשר מדובר בעבירות מסוג זה ראוי להזכיר ולזכור כי הפגיעה אינה רק בערכים מוגנים חשובים לחברה, אלא בבני אדם.

4. לא ניתן לסיים את הדיון מבלי לציין, כי כדי לחלץ ממעגל הזנות את קרבנותיו, אכיפה של עבירות אלה היא חשובה אך אינה מספקת. נדרשת גם מחויבות שלטונית וחברתית לטיפול ושיקום של הקרבנות עצמם. יש לקוות כי ניהול ההליך הפלילי במקרה זה אכן יהיה מלווה גם בצעדים נוספים בעניין. לא רק המערערת זקוקה לתהליך שיקומי. ניתן להתרשם כי כך גם מי שעסקו בזנות תחת חסותה.

ש ו פ ט ת

השופט נ' סולברג:

1. אני מצטרף למסקנתו של חברי, המשנה לנשיאה ע' פוגלמן, על יסוד נימוקיו, וכן גם להערותיה של חברתי, השופטת ד' ברק-ארז.

2. אכן, מאמצי-שיקום מצדה של המשיבה - אִם לילדים, עם רקע אישי קשה ומורכב - ראויים להערכה ולהתחשבות. לוואי ותצלוח. ברם, הדאגה, בעיקרה, צריכה להיות נתונה לקרבנותיה; את עיקר תשומת-הלב בערעור זה של המדינה על קולת-העונש שהושת על המשיבה, צריך להפנות לשפל הנורא שבסרסרות לזנות, לפגיעה האיומה שבכך. מערכת משומנת הפעילה המשיבה באותו בית-בושת, סרט-נע מחליא של שירותי-מין, לילה ויום, בכל עת ובכל שעה. מיליוני שקלים הפיקה המשיבה מתעשיית-זנות זו - מרה כלענה - בהעסקת יצאניות, על-פי רוב נשים חלשות, אומללות, המוכרות את גופן לגברים תמורת כסף. נחוצה ענישה הולמת, מכבידה, למען יראו וייראו, ולהצלת כבוד האדם וחירותו.

3. האיסור "לא תגנוב" שבעשרת הדברות, אינו מתמקד בגניבת רכוש. מן הסמיכות לדיבר "לא תרצח", למדו חז"ל ש"לא תגנוב" מוסב כלפי גניבת הנפש (תלמוד בבלי, סנהדרין פו ע"א; וכדברי רש"י (שמות כ, יג): "בגונב נפשות הכתוב מדבר"). "גניבת הנפש הופכת את האדם לחפץ, תוך שלילת צלמו, כבודו וחירותו" (דברי השופט (כתוארו אז) נ' הנדל בע"פ 6237/12 ג'ולאני נ' מדינת ישראל (6.9.2016)); וראו: אליקים רובינשטיין "סחר בבני-אדם לעיסוק בזנות - עד קצוי הבושה, עד שורשי החובה" קריית המשפט ב 15 (התשס"ב)).

4. נצטוונו מפורשות "אַל תַּחַלֵּל אֶת בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא תִזְנֶה הָאִשָּׁה וּמִלָּאָה הָאִשָּׁה זֵמָּה" (ויקרא יט, כט). הא למדנו, שבחברה בה פושה תעשיית הזנות, בתי בושת, סרסרות, שידול לזנות, וכיוצא באלה רעות חולות - הארץ עצמה, לא רק החוטאים, סופגת את חטאי יושביה. כך פירש רש"י את הפסוק: "אִם אֲתָה עוֹשֶׂה כֵּן, הָאִשָּׁה מִזְנָה אֶת פְּרוֹתֶיהָ לַעֲשׂוֹתָן בְּמָקוֹם אַחֵר וְלֹא בְּאַרְצָכֶם". דוגמה לכך ניתן למצוא ביחס לחטאי דור המבול: "דור המבול נמחו מן העולם על ידי שהיו שטופין בזנות. אמר רבי שמלאי: כל מקום שאתה מוצא זנות, אנדרלמוסיא באה לעולם... מצינו שעל הכל הקב"ה מאריך אפו חוץ מן הזנות" (ויקרא רבה כג, ט). ודוק: במה 'זכותה' הזנות, שיקשרו לראשה 'כתרים' שכאלה, יתר על עבירות הנתפסות כחמורות הימנה, כגון רצח ועבודה זרה? היטב השיב על כך פרופ' אביעד הכהן: "הזנות מביאה לחורבן לא משום חומרתה - שהרי יש עברות חמורות לא פחות ממנה, כגון רצח או אונס או שוד, שבניגוד לזנות, הנעשית לעתים קרובות

ברצון עושיה, הן נעשות בניגוד לרצון הקרבן - אלא משום שהשפלת כבוד האדם, חרפתו וביזויו באים בה לידי ביטוי חריף. הפיכת האדם ל'מוצר עובר לסוחר' עלולה, חס ושלום, להביא לידי כך שיאמר המתבונן בקרבן העברה בלשון קדמונים: 'ומוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין' (קהלת ג, יט). (אביעד הכהן "והתמכרתם שם לאיביך לעבדים ולשפחות - על איסור הסחר בבני אדם" פרשת השבוע 179, פרשת כי תבוא (התשס"ד)). ועוד זאת מדבריו החשובים שם, על הציווי לגבי אשת יפת תואר "לא תתעמר בה" (דברים כא, יד), כי לדעת הרש"ר הירש משמעות השורש עמ"ר כאן, כמשמעותו בשאר מקומות במקרא - 'אלומת שיבולים': "אל תיצור לעצמך 'עומר' מאישה שבויה זו. אל תפיק ממנה תועלת ואל 'תקצור' ממנה רווחים לקופתך". ומעין הדברים הללו באו לידי ביטוי בפירושו של רבי יוסף אבן קספי (סוף המאה ה-13), בחיבורו "משנה כסף": "לא תתעמר בה - שיעשה ממנה אגודה, שישאנה למכור בשוק כאגודת עצים או שיבולים". לא כך יעשה באישה, לא יסרסרו בה למעשה זנות, גופה לא ישמש כמטבע עובר לסוחר.

5. על ההרס האנושי והחברתי שבשידול לזנות, לבטח כשמדובר בתעשייה של כסף, כדרך שבה פעלה המשיבה שנים ארוכות - בהחזקת מקום לשם זנות, בפרסום שירותי זנות, בסרסרות למעשי זנות - נוכל ללמוד מן האמור בספר משלי (ז, ה-כז): "לְשֹׁמְרֵךְ מֵאִשָּׁה זָכָה מִנִּכְרִיָּה אֲמִרָה הַחֲלִיקָה: (ו) כִּי בַחֲלוֹן בֵּיתִי בָעֵד אֲשַׁנְבִּי נִשְׁקָפְתִּי: ... (ח) הִרְחַק מֵעֲלִיָּה דִרְכְּךָ, וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָה: (ט) פֶּן-תִּתֵּן לְאַחֲרִים הוֹדְךָ וְשִׁנְתְּךָ לְאִכְזָרִי: (י) וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שִׁית זִזְנָה וְנִצְרַת לָב: (יא) הַמִּיָּה הִיא וְסִכְרֶת בְּבִיתָה לֹא-יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ: (יב) פַּעַם בַּחוּץ פַּעַם בְּרַחְבוֹת וְאַצֵּל כָּל-פִּנָּה תֵּאָרֵב: (יג) וְהִחַזִּיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה-לוֹ הַעֲזָה פָּנֶיהָ וְתֹאמַר לוֹ: ... (יח) לָכֵה נִרְוָה דָּדִים עַד-הַבֹּקֶר נִתְעַלְסָה בְּאַהֲבִים: ... (כד) וְעַתָּה בָּנִים שְׁמַעוּלִי וְהִקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי: (כה) אֶל-יִשְׁשָׁכָר אֶל-דִּרְכֶּיהָ לִבְךָ אֶל-תִּתֵּנָה בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ: (כו) כִּי-רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעַצְמִים כָּל-הָרָגִיהָ: (כז) דִּרְכִּי שְׁאוֹל בֵּיתָה יִרְדּוּת אֶל-חֲדָרֵי-מָוֶת". כך מפרש המלבי"ם את האמור בפסוק ט "פֶּן-תִּתֵּן לְאַחֲרִים הוֹדְךָ": "ההוד הוא היופי הפנימי הנפשי. זאת תתן לאחרים, שעל-ידי הזנות יכהה אור השכל והוד הנפש".

6. נחוצה אפוא ההחמרה בעונש, כדברי חברי, ואלמלא היינו בשלב הערעור, שבו איננו ממצים את מלוא חומרת הדין, היה ראוי לגזור על המשיבה עונש חמור עוד יותר מ-36 חודשי מאסר.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של המשנה לנשיאה ע' פוגלמן.

ניתן היום, א' בסיון התשפ"ב (31.5.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה